RAADSVOORSTEL

Zaaknummer:	0000622090
Onderwerp:	Harmonisatie Klimaatadaptatiestrategie en uitvoeringsagenda regio Alkmaar
Datum raadsvergadering:	10 oktober 2023
Agendapunt:	
Portefeuillehouder:	A.M. Groot
Programma:	7. Volksgezondheid en milieu

Publiekssamenvatting

Gemeente Dijk en Waard heeft de Klimaatadaptatiestrategie en uitvoeringsagenda Regio Alkmaar vastgesteld. Hierin staat hoe de gemeenten en het hoogheemraadschap in regio Alkmaar omgaan met de gevolgen van klimaatverandering zoals hevigere buien, langere periodes van droogte en toenemende hitte. De regionale strategie en uitvoeringsagenda zijn eerder door de gemeenteraden van de voormalige gemeenten Langedijk en Heerhugowaard vastgesteld. Door de herindeling was het nodig dit besluit opnieuw als gemeente Dijk en Waard te nemen.

Voorgesteld besluit

De gemeenteraad besluit:

1. De Klimaatadaptatiestrategie en uitvoeringsagenda Regio Alkmaar vast te stellen.
2. Het raadsbesluit van gemeente Heerhugowaard (RB2021040, 6 juli 2021) en daarmee het Beleidsprogramma klimaatadaptatie 2021-2026 in te trekken.

Inleiding

In 2021 hebben de gemeenteraden van Langedijk en Heerhugowaard de Klimaatadaptatiestrategie en uitvoeringsagenda regio Alkmaar vastgesteld. In dit voorstel wordt de Klimaatadaptatiestrategie en uitvoeringsagenda regio Alkmaar ongewijzigd ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad van Dijk en Waard. Door het beleidsdocument opnieuw te bekrachtigen blijft het volgens de Wet Algemene Regels Herindeling geldig.

Naast de Klimaatadaptatiestrategie en uitvoeringsagenda Regio Alkmaar, heeft de gemeenteraad van Heerhugowaard en het college van Langedijk in 2021 het Beleidsprogramma klimaatadaptatie 2021-2026 vastgesteld. Dit beleidsdocument is geharmoniseerd en aangepast vastgesteld door het college van Dijk en Waard en is ter informatie toegevoegd.

Waarom klimaatadaptatiebeleid?

Door klimaatverandering is er landelijk een sterk gevoel van urgentie en noodzaak omtrent klimaatadaptatie ontstaan. Het weer wordt extremer: hetere zomers, langere periodes van droogte en extremere buien. Onze leefomgeving en ons handelen kunnen we aanpassen aan deze weersextremen, waardoor schade zoveel mogelijk beperkt wordt. Dit heet klimaatadaptatie.

In 2014 is om deze reden door het Rijk de Deltabeslissing Ruimtelijke Adaptatie genomen, waarin is gesteld dat Nederland in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust is ingericht. Om dit doel te behalen is in dezelfde deltabeslissing ook gesteld dat alle Nederlandse overheden in 2020

klimaatbestendigheid en waterrobuustheid in hun beleid en handelen hebben verankerd. Om de overheden te ondersteunen bij de uitvoering van de deltabeslissing, heeft het Rijk in 2017 het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) gepubliceerd. Sinds 2018 werkt regio Alkmaar in regionaal verband aan de invulling van de opgaven uit het DPRA om klimaatbestendig inrichten breder en dieper te borgen in de ambtelijke organisaties. Dit heeft ertoe geleid dat de regio een klimaatadaptatiestrategie en uitvoeringsagenda heeft opgesteld.

Beoogd effect
In 2050 is Dijk en Waard waterrobuust en klimaatbestendig ingericht en voorbereid op klimaateffecten zoals wateroverlast, hitte, droogte en overstroming. Dijk en Waard werkt samen met andere gemeenten in de regio Alkmaar en met het hoogheemraadschap om deze doelstelling te halen.

Kader
Deltabeslissing Ruimtelijke Adaptatie (2014) en Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (2017): Nederland is in 2050 waterrobuust en klimaatbestendig ingericht. Klimaatbestendig en waterrobuust inrichten is uiterlijk in 2020 onderdeel van het beleid en handelen van overheden.

Raadsbesluit gemeente Langedijk (8 juni 2021) en Raadsbesluit gemeente Heerhugowaard (1 juni 2021, RB2021033): Klimaatadaptatiestrategie en uitvoeringsagenda Regio Alkmaar vastgesteld.

Wet algemene regels herindeling (art. 28-31): gemeentelijke voorschriften dienen binnen twee jaar na de ingang van herindeling te zijn bekrachtigd dan wel aangepast.

Coalitieakkoord 2023-2026 Thuis in Dijk en Waard: “Klimaatverandering is één van de grootste uitdagingen die we de komende jaren willen en moeten aanpakken om in de toekomst droge voeten te houden. We streven ernaar om de klimaatambities van het Rijk als ondergrens te gebruiken.”

Argumenten per beslispunt
1. De Klimaatadaptatiestrategie en uitvoeringsagenda Regio Alkmaar vast te stellen.
    1. *Volgens de Wet algemene regels herindeling dienen gemeentelijke voorschriften binnen 2 jaar na de ingang van herindeling te zijn bekrachtigd dan wel aangepast.*
       De Klimaatadaptatiestrategie en uitvoeringsagenda Regio Alkmaar wordt ongewijzigd opnieuw bekrachtigd. Doordat het document met de regiogemeenten is opgesteld en dusdanig door een ieder is vastgesteld, is het niet wenselijk daarin veranderingen aan te brengen. In het stuk wordt daarom gesproken over Langedijk en Heerhugowaard in plaats van Dijk en Waard.
    2. *Volgens de Deltabeslissing Ruimtelijke Adaptatie dient klimaatbestendig en waterrobuust inrichten uiterlijk in 2020 onderdeel te zijn van het beleid en handelen van overheden.*
       Hiervoor is een landsdekkende samenwerkingsstructuur opgezet. Dijk en Waard valt in de sub-regio Alkmaar, onderdeel van de werkregio Samenwerking klimaatadaptatie Noorderkwartier. Dit heeft geleid tot de Klimaatadaptatiestrategie en uitvoeringsagenda Regio Alkmaar welke de strategie en kaders biedt om klimaatbestendig en waterrobuust te handelen.
    3. *In de Deltabeslissing Ruimtelijke Adaptatie is als doel gesteld dat Nederland in 2050 waterrobuust en klimaatbestendig is ingericht.*
       Dit is van belang omdat het klimaat verandert, hierdoor worden gemeenten kwetsbaarder voor wateroverlast, droogte, hitte en overstroming.

2. Het raadsbesluit van gemeente Heerhugowaard (RB2021040, 6 juli 2021) en daarmee het Beleidsprogramma klimaatadaptatie 2021-2026 in te trekken.
    1. *Het Beleidsprogramma klimaatadaptatie 2021-2026 is geharmoniseerd en aangepast naar het Beleidsplan klimaatadaptatie Dijk en Waard. Het betreft een nadere uitwerking van de kaders die zijn gesteld door de gemeenteraad in de Klimaatadaptatiestrategie en uitvoeringsagenda Regio Alkmaar en vaststelling hiervan is daardoor aan het college van Dijk en Waard.*

       De Klimaatadaptatiestrategie en uitvoeringsagenda Regio Alkmaar bevat een overkoepelende strategie en strategie per gebiedstype. Daarmee geeft de gemeenteraad kaders mee aan het college om nader uit te werken. Als voorbeeld: de gemeenteraad stelt dat er heldere eisen voor klimaatbestendige nieuwbouw opgesteld moeten worden. Het college stelt deze eisen vast in het Beleidsplan klimaatadaptatie Dijk en Waard. De gemeenteraad stelt dat aan bewustwording gewerkt moet worden bij bedrijven en inwoners. Het college bepaalt in het Beleidsplan klimaatadaptatie op welke manier Dijk en Waard dit doet (bijvoorbeeld NK-tegelwippen, communicatie, subsidie).

Kanttekeningen en risico's

Dijk en Waard gaat met de vaststelling van de Klimaatadaptatiestrategie en uitvoeringsagenda verbinding en bijbehorende verplichtingen aan met de Regio Alkmaar.
Veel acties in de uitvoeringsagenda worden in samenwerking met de regio opgepakt. Denk bijvoorbeeld aan het ontwikkelen van kaartmateriaal dat verder inzicht geeft in klimaatkwetsbaarheden. Om dit te kunnen doen is het van belang dat de regionale samenwerking structureel blijft bestaan. Dit brengt financiële en organisatorische verplichtingen met zich mee. Deze verplichtingen zijn al aangegaan bij de vaststelling door de gemeenteraden van Langedijk en Heerhugowaard in 2021.

Alternatieven

De Klimaatadaptatiestrategie en uitvoeringsagenda Regio Alkmaar niet opnieuw bekrachtigen.
Conform de Wet algemene regels herindeling vervallen de gemeentelijke voorschriften dan van rechtswege per januari 2024. Het college heeft dan (bijna) geen kaders van de gemeenteraad meegekregen om te werken aan een waterrobuust en klimaatbestendig Dijk en Waard in 2050. Het college adviseert dit niet, daar het Rijk middels de Deltabeslissing Ruimtelijke Adaptatie gemeenten oplegt om klimaatbestendig en waterrobuust inrichten onderdeel te laten zijn van het beleid en handelen.

Samenwerking en participatie

Bij het opstellen van de Klimaatadaptatiestrategie en uitvoeringsagenda Regio Alkmaar zijn:
- Interviews gehouden met relevante gebiedspartners. Denk daarbij aan partijen zoals de Veiligheidsregio, Omgevingsdienst, GGD, woningcorporaties en LTO.
- Inwoners geconsulteerd via een publiekspeiling (enquête). Meer dan 600 deelnemers hebben aangegeven hoe ze over het thema klimaatadaptatie denken en welke oplossingen zij wenselijk vinden.
- Twee klimaatdialogen georganiseerd met diverse stakeholders uit de regio Alkmaar, waaronder de relevante gebiedspartners.

Financiën
Volgens de programmabegroting 2023 daalt het budget voor de uitvoering van de Klimaatadaptatiestrategie en uitvoeringsagenda regio Alkmaar van € 66.000 in 2023 naar € 30.000 in 2024 en verder. Dit is niet toereikend voor een structurele regionale samenwerking. De regionale verplichtingen kunnen dan ten koste gaan van de eigen inspanningen die daarnaast nodig zijn. Daarom wordt in het begrotingsproces een voorstel gedaan om dit met elkaar in lijn te brengen.

Communicatie
De Klimaatadaptatiestrategie en uitvoeringsagenda wordt bekendgemaakt in het Elektronisch gemeenteblad en blijft vervolgens voor een ieder beschikbaar op www.overheid.nl.

Er vindt geen verdere actieve communicatie plaats over het besluit van de gemeenteraad. Dit daar het een vaststelling betreft van een ongewijzigd document dat eerder in 2021 is vastgesteld.

Bewustwording is één van de overkoepelende strategieën die in het beleid zijn opgenomen. Samen met de communicatieafdeling wordt hier verder invulling aan gegeven, zowel regionaal als lokaal. Denk daarbij aan campagnes zoals het NK-tegelwippen (Steenbreek) en de opening van het klimaatplein in een lokaal tuincentrum.

Uitvoering
Na vaststelling worden de besluiten bekendgemaakt en gepubliceerd op de onder ‘Communicatie’ geschreven wijze.

De uitvoering van de Klimaatadaptatiestrategie en uitvoeringsagenda regio Alkmaar is reeds gaande en zal voortgezet worden.

Conform het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie heeft regio Alkmaar in 2019 de klimaatkwetsbaarheden in beeld gebracht (weten). Volgens het deltaplan wordt dit iedere zes jaar herhaald. Dit kan aanleiding geven om de Klimaatadaptatiestrategie (willen) en uitvoeringsagenda (werken) regio Alkmaar te herijken.

Bijlagen, onderdeel van het besluit
1. Klimaatadaptatiestrategie en uitvoeringsagenda regio Alkmaar.

Bijlagen ter informatie
1. Beleidsplan klimaatadaptatie Dijk en Waard